

ODPOWIEDZIALNOŚĆ NA DRODZE

Uszkodzenia pojazdu to temat bardzo powszechny. Zazwyczaj mamy do czynienia z sytuacją, gdy szkoda powstaje w wyniku zderzenia się dwóch pojazdów. Ale to nie wyczerpuje spektrum odpowiedzialności związanych z ruchem pojazdu drogowego. W niniejszym artykule skupimy się na zagrożeniach związanych z włączeniem się do ruchu komunikacyjnego.

**CZEGO NALEŻY BYĆ ŚWIADOMYM
WSIADAJĄC DO SAMOCHODU
OSOBOWEGO?**

**NA JAKIEJ ZASADZIE
PONOSZONA JEST
ODPOWIEDZIALNOŚĆ
ORAZ Z JAKIMI
KONSEKWENCJAMI SIĘ WIĄŻE?**

CZEGO NALEŻY BYĆ ŚWIADOMYM Z PERSPEKTYWY PRAWA, WSIADAJĄC DO ŚRODKA TRANSPORTU?

Na początku warto zaznaczyć, że żeby móc prowadzić środki transportu, należy najpierw nabyć odpowiednie kwalifikacje. Przystąpić do kursu na prawo jazdy można najwcześniej na 3 miesiące przed datą 18 urodzin. Kwestia ta staje się często problemem wśród osób młodych, które motywowane różnymi powodami decydują się kierować pojazd samochodowy bez posiadania prawa jazdy. Po zdaniu egzaminu na prawo jazdy i uprzednim złożeniu wniosku o wydanie prawa jazdy - dokument należy odebrać w urzędzie starostwa powiatowego, w miejscu zamieszkania kursanta. Jeżeli jest się mieszkańcem miasta na prawach powiatu, wówczas wniosek o wydanie prawa jazdy należy złożyć do urzędu miasta.

mObywatel

Dzięki nowej funkcji w ramach mPrawa Jazdy, kierowca, który zdał egzamin na prawo jazdy, może w oparciu o aplikację mObywatel 2.0 jeździć autem jeszcze zanim odbierze plastikowy dokument. Może to robić już w dniu, w którym zda egzamin, jednak nie dłużej niż przez 30 dni.

CZY WIESZ, ŻE...

Prawo o ruchu drogowym posługuje się pojęciem szczególnej ostrożności i jest to zdefiniowane następująco:

Szczególna ostrożność – ostrożność polegająca na zwiększeniu uwagi i dostosowaniu zachowania uczestnika ruchu do warunków i sytuacji zmieniających się na drodze, w stopniu umożliwiającym odpowiednio szybkie reagowanie (art. 2 ust. 22 ustawy Prawo o ruchu drogowym). Poruszając się po drodze musimy zachować większą ostrożność niż w innych sytuacjach życia codziennego.

Poza posiadaniem odpowiednich kwalifikacji, które są wymogiem kluczowym, problemem jest wsiadanie do samochodu osobowego pod wpływem alkoholu. Sytuacja ta występuje dość powszechnie i stanowi poważny kłopot. Aby go zobrazować przywołać należy raporty Policji, udostępnione na oficjalnym portalu polskiej Policji. W 2022 r. w grupie kierujących będących pod działaniem alkoholu, największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, którzy byli sprawcami 923 wypadków, tj. 65,2% wypadków spowodowanych przez kierujących pod działaniem alkoholu. W 2022 r. osoby z grupy wiekowej 15-17 lat spowodowały 22 wypadki (1,6% ogółem). Z grupy wiekowej 18-24 lata było to 244 wypadki (tj. 17,2%). Dla porównania w 2021 r. w grupie kierujących będących pod działaniem alkoholu, największe zagrożenie bezpieczeństwa stanowili kierujący samochodami osobowymi, którzy byli sprawcami 1.066 wypadków, tj. 66,5% wypadków

spowodowanych przez kierujących pod działaniem alkoholu. Co do grupy wiekowej 15-17 lat, spowodowali oni 15 wypadków, natomiast w grupie wiekowej 18-24 lata - 272 wypadki (17% ogółem). W 2020 roku statystyki kształtowały się podobnie. Jak widać, dane te są do siebie z roku na rok dosyć podobne. Trendy te można uznać za utrwalone, ze względu na ich powtarzalność.

Co grozi za jazdę pod wpływem alkoholu?

Art. 178a §1 Kodeksu karnego przewiduje karę do 3 lat pozbawienia wolności za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego. Dla przypomnienia warto podkreślić, że na gruncie Kodeksu karnego, zgodnie z art. 10 §1, odpowiedzialność karną ponosi na zasadach określonych w tym kodeksie ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat.

Następnym znaczącym problemem jest jazda uszkodzonym samochodem. Za stan techniczny pojazdu, który ma wyjechać na drogę i tym samym włączyć się do ruchu drogowego, odpowiada kierowca. Polskie prawo jasno określa warunki, jakie musi spełniać pojazd, by mógł brać udział w ruchu drogowym. Jeżeli dojdzie do zdarzenia drogowego w konsekwencji złego stanu technicznego, za kolizję odpowiadać będzie kierowca.

Zadaniem kierowcy przed uruchomieniem pojazdu jest upewnić się, czy stan techniczny pojazdu pozwala na jego bezpieczne użytkowanie.

NA JAKIEJ ZASADZIE PONOSZONA JEST ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORAZ Z JAKIMI KONSEKWENCJAMI SIĘ WIĄŻE?

W uproszczeniu wyróżniamy dwa rodzaje odpowiedzialności: **cywilną** i **karną**.

Odpowiedzialność cywilna

Odpowiedzialność deliktowa (za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym przez prawo) w prawie cywilnym może być ponoszona na zasadzie winy, na zasadzie ryzyka lub na zasadzie słuszości. Nas będą interesowały głównie dwie pierwsze zasady. W prawie cywilnym odpowiedzialność odszkodowawcza ma miejsce, jeśli uszczerbek powstał w związku z faktami wskazanymi w systemie prawnym - wtedy jakaś inna osoba może być zobowiązana do naprawienia go poszkodowanemu. W przypadku takim mówi się o odpowiedzialności odszkodowawczej jednego podmiotu, za szkodę doznaną przez inny podmiot. Poszkodowany występuje wówczas jako wierzyciel, a osoba odpowiedzialna jako dłużnik. Konkludując, do powstania odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest wystąpienie trzech przesłanek:

- zdarzenia, z którym system prawny łączy na określonych zasadach czyjś obowiązek naprawienia szkody;
- powstanie szkody;
- związku przyczynowego między zdarzeniem, a szkodą. Zasada winy, zgodnie z art. 415 KC opiera się na etycznym założeniu, że ten kto swoim zwinionym czynem lub zaniechaniem wyrządził komuś szkodę, powinien ponieść konsekwencje swojego zachowania i wyrównać poszkodowanemu doznaną przez niego szkodę.

Na zasadzie winy odpowiadają wobec siebie kierowcy pojazdów, którzy brali udział w kolizji lub wypadku. Oznacza to, że jeśli jeden z kierowców chce otrzymać odszkodowanie z OC drugiego kierowcy, to musi wykazać jego winę.

CZY WIESZ, ŻE...

Za uszkodzenia pojazdu, powstałe wskutek uszkodzenia lub zniszczenia pojazdu, co jest wywołane złą nawierzchnią drogi, odpowiada co do zasady zarządca drogi. O tym kto nim jest decyduje kategoria drogi, po której się poruszamy. W Polsce są cztery kategorie dróg publicznych: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

- **Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad** – zarządza drogami krajowymi i prowadzi ich ewidencję;
- **Zarząd Województwa** – zarządza drogami wojewódzkimi i prowadzi ich ewidencję;
- **Zarząd Powiatu** – zarządza drogami powiatowymi i prowadzi ewidencję dróg powiatowych;
- **Wójt** – prowadzi ewidencję dróg gminnych i nimi zarządza.

Zarządca nie ponosi jednak odpowiedzialności, jeżeli zawarł umowę z innym podmiotem i wykaże, że dopełnił należytej staranności, aby kontrolować jego działania.

Z zasadą ryzyka mamy natomiast do czynienia, jeśli dojdzie do potrącenia pieszego lub rowerzysty lub gdy dojdzie do wypadku, w wyniku którego ucierpi któryś z pasażerów. Kierowca wobec nich ponosi odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Zasada ryzyka została uregulowana w art. 436 KC.

W myśl zasady ryzyka, kierowca odpowiada za wszelkie szkody wyrządzone w związku z ruchem pojazdu, bez względu na zawinienie. Na zasadzie ryzyka oparta jest również odpowiedzialność właściciela pojazdu. Jeżeli zdobyliśmy wymagane uprawnienia potrzebne do prowadzenia pojazdu i następnie stajemy się właścicielami samochodu osobowego, trzeba mieć świadomość, iż włączając się do ruchu drogowego to na nas jako właścicielach ciąży obowiązek upewnienia się, czy stan techniczny pojazdu zezwala na poruszanie się nim. Właściciel samochodu ponosi ryzyko

wszelkich wad samochodu, którym się posługuje, nawet wówczas, gdy wada była ukryta, a właściciel samochodu o niej nie wiedział i wiedzieć nie mógł.

Co w przypadku, gdy poruszamy się samochodem, który zarejestrowany jest na inną osobę, a więc gdy ktoś inny jest właścicielem, a ktoś inny użytkownikiem samochodu? W tym miejscu warto zaznaczyć, że ubezpieczenie jest przypisane do pojazdu, a nie do osoby, która nim kierowała. Jeżeli wsiadamy do cudzego samochodu, należy mieć na uwadze, że to z ubezpieczenia OC właściciela samochodu będą pokryte konsekwencje odszkodowawcze wynikające z kolizji lub wypadku.

Odpowiedzialność karna

Kierowcy pojazdu muszą liczyć się z punktami karnymi, ponieważ te przypisywane są osobie, która faktycznie kieruje w danym momencie pojazdem, niezależnie od tego, kto jest jego właścicielem.

Spowodowanie wypadku w ruchu drogowym może wiązać się z odpowiedzialnością karną na podstawie art. 177 KK. Zgodnie z art. 177 §1 KK - kto, naruszając, chociażby nieumyślnie, zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, powoduje nieumyślnie wypadek, w którym inna osoba odniosła lekki lub średni uszczerbek na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Według art. 177 §2 - jeżeli następstwem wypadku jest śmierć innej osoby, albo ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Odpowiedzialność na drodze to temat bardzo szeroki, jednak mając na uwadze fakt, że artykuł skierowany jest do młodego czytelnika, skupiono się na odpowiedzialności cywilnej i karnej za wybrane, zdaniem autora, najbardziej powszechne zagadnienia związane z drogą i ruchem drogowym. Ciekawostki i przykłady stanowiące uzupełnienie wypracowania, mają upowszechnić podstawową wiedzę prawniczą o odpowiedzialności na drodze i zachęcić czytelnika do dalszego zgłębiania tematu.

System Nieodpłatnej Pomocy

Odwiedź
naszą stronę!

Potrzebujesz wsparcia?

Prawnika • Doradcy • Mediatora

Jesteś w trudnej sytuacji życiowej?

Skorzystaj z naszego systemu!

**Nieodpłatna
Pomoc Prawna**

**Nieodpłatne
Poradnictwo
Obywatelskie**

**Nieodpłatna
Mediacja**

 /NieodplatnaPomoc

formularz
do zapisów:

zapisy-np.ms.gov.pl

Zakres Nieodpłatnej Pomocy

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA

- informacja o stanie prawnym lub obowiązkach i uprawnieniach
- wskazanie sposobów rozwiązania problemu prawnego
- sporządzenie projektu pisma (z wyłączeniem spraw w toczących się już postępowaniach), w tym o zwolnienie z kosztów sądowych lub o ustanowienie pełnomocnika
- poinformowanie o kosztach i ryzyku finansowym skierowania sprawy do sądu
- nieodpłatna mediacja
- informacja o możliwościach innej, darmowej pomocy

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE

- rozpoznanie problemu i udzielenie porady dostosowanej do indywidualnej sytuacji, zwłaszcza w sprawach zadłużenia, mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego
- poinformowanie o przysługujących uprawnieniach lub ciążących obowiązkach
- wsparcie w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, np. poprzez sporządzenie planu wyjścia z trudnej sytuacji oraz udzielenie pomocy w jego realizacji
- skierowanie do odpowiednich instytucji lub placówek nieodpłatnej pomocy
- nieodpłatna mediacja

NIEODPŁATNA MEDIACJA

- poinformowanie o możliwościach i korzyściach polubownych metod rozwiązywania sporów
- przygotowanie projektu umowy o mediację lub wniosku o przeprowadzenie mediacji
- przygotowanie projektu wniosku o przeprowadzenie mediacji w sprawie karnej
- przeprowadzenie mediacji
- udzielenie pomocy w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem

MEDIACJA jest dobrowolna, nieformalna i poufna, a mediator jest osobą bezstronną.

Ponad połowa punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Polsce jest prowadzona przez organizacje pozarządowe, jako zadanie publiczne powierzane przez starostów lub prezydentów, w efekcie corocznego, otwartego konkursu ofert.

SURSUM CORDA oznacza „w górę serca!”.

W tym zawołaniu zawiera się cała nasza misja – **pomagać w trudnej sytuacji** i dawać nadzieję na to, że może być lepiej. Dla tych, którzy chcą się angażować i wspierać projekty dobroczynne - tworzymy warunki do skutecznego działania, w klimacie zaufania i czytelnym zasad.

Jedną z form naszej aktywności jest prowadzenie od 2016r. sieci punktów **nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji** oraz urozmaicona edukacja prawna.

Stowarzyszenie Sursum Corda powstało w 2000 roku z inicjatywy grupy przyjaciół i profesjonalistów, którzy wcześniej – przez 6 lat – angażowali się społecznie jako wolontariusze. Jako organizacja pozarządowa jesteśmy apolityczni działamy na zasadzie „non profit”, czyli nie dla zysku.

Posiadamy status organizacji pożytku publicznego, co oznacza, że możesz przekazać nam 1,5% podatku, który codziennie inwestujemy w mądre pomaganie.

Będzie nam miło, jeśli dołączysz do naszej załogi!

sursum corda
w górę serca
STOWARZYSZENIE

wolontariat

chce pomagać .org

wypżyczalnia
SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO I MEDYCZNEGO

**NIEODPŁATNA
pomoc prawna
poradnictwo
obywatelskie**

OŚRODEK POMOCY **prost**
penitencjarnej

**wypoczynek
na plus**

szkolenia

**POMOC
ukrainie**

1,5% pomoc ma moc!

KRS 00000 20382

KRS na SMS

Wyślij SMS o treści KRS na nr **4628**, odeślemy Ci za darmo nasz nr KRS!

Rozlicz swój PIT za darmo!

www.sc.org.pl

